Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и гр. кат. святъ) о 5-ой годинѣ по полудни.

Адміністрація и Експедиція вôдъ ч. 8 улиця Чарнецкого.

Редакція ул. Францісканьска ч. 10, дверѣ 10.

Письма приймають ся лишь франкованѝ.

Рекламаціи неопечатанѝ вôльнѝ вôдъ порта. Рукописи не звертають ся.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додатокъ до „Ґазеты Львôвскои“.

Предплата у Львовѣ въ Адміністраціи „Ґазеты Львôвскои“ и въ ц. к. Староствахъ на провінціи
на цѣлый рôкъ 2 зр. 40 к.
на пôвъ року . 1 зр. 20 к.
на чверть року . . 60 к.
мѣсячно . . . . 20 к.
Поодиноке число 1 кр.

Зъ почтовою пересылкою:
на цѣлый рôкъ 5 зр. 40 к.
на пôвъ року 2 зр. 70 к.
на чверть року 1 зр. 35 к.
мѣсячно . . . . 45 к.
Поодиноке число 3 кр.

Ч. 161. Субота 20 Липня (1 Серпня) 1891. Рôкъ I.

Стережѣть ся аґентôвъ!

Не першій то разъ забираємо мы голосъ, щобы остерегти нашихъ селянъ, щобы они не позбували ся легкодушно свого кусника землѣ, та не покидали рôдного краю. Вже кôлька разôвъ вказували мы на то, що по краю волочить ся богато аґентôвъ, котрѝ туманять людей, обѣцюють имъ золотѝ горы въ чужôмъ краю, десь далеко за моремъ, въ Америцѣ, а то лишь длятого, щобы зъ однои стороны дôстати грошѣ вôдъ тыхъ, для котрыхъ они мають придбати дешевыхъ робôтникôвъ, що попавши въ крайну нужду и не могучи назадъ вертати, мусять робити зато, що имъ хто дасть, щобы бодай зъ голоду не згинути, — а зъ другои стороны, щобы забрати по нихъ за безцѣнъ землю и продати єи вôдтакъ за добрѝ грошѣ. Тѝ аґенты шпекулюють отже на двѣ стороны, вызыскують темныхъ людей та пускають ихъ вôдтакъ зъ торбами и то ще въ чужôмъ краю, де они не знаючи нѣ чужои мовы, нѣ звычаѣвъ, та обычаѣвъ, мусять марно гинути.

Але по при такихъ аґентôвъ знайшлись ще и другѝ, котрѝ знову на свôй ладъ туманять людей а все лишь длятого, щобы руского селянина вôдорвати вôдъ єго рôднои землѣ, та завести єго десь далеко въ чужій край, — де якъ то кажуть и воронъ костей не занѣсъ бы. Ото суть у насъ другого рода аґенты, котрѝ знову голосять, що нема якъ въ Россіи! Тамъ правдивый рай. Куды не повернешь ся, всюды саме богацтво; земля сама вôдъ себе родить а чоловѣкъ не потребує навѣть богато робити. А яке тамъ добре правительство! Оно дає землю за дармо, не бере нѣякихъ податкôвъ, ба дає ще грошѣ, котрыхъ навѣтъ не каже собѣ вôддавати. Отъ нашимъ людемъ ѣхати бы лишь въ Россію, щобы розбогатѣти. Той хто не бувавъ въ Россіи, хто не знає якъ тамошнымъ людемъ жиє ся, думавъ бы, що то дѣйстно правда. А спытайможь теперь: коли тамъ такъ добре, чогожь теперь люде цѣлыми селами въ глубокôй Россіи выходять за прошенымъ хлѣбомъ? Коли тамъ такъ богато землѣ, чому правительство россійске не роздає єи таки своимъ людемъ, але ажь чужихъ спроваджує. Правда, що тамъ єсть ще богато землѣ, але де?—въ Азіи тысячѣ миль зъ вôдси, мѣжь на пôвъ дикими людьми, мѣжь Татарами, Туркменами и Богъ знає якъ они тамъ ще называють ся. Єсть богато землѣ въ горахъ на Кавказѣ мѣжь Черкесами та Ґрузинами, але якъ то въ горахъ буває, то знають хочь бы и нашѝ Гуцулы та гôрняки— крайна бѣда та нужда! А мимо того знайшлись аґенты, котрѝ и туды нашихъ людей ваблять.

Такимъ аґентомъ показавъ ся теперь звѣстный у насъ зъ давнѣйшихъ часôвъ о. Наумовичь, той самъ, що то свого часу тôлько робивъ лиха въ краю баламутячи нарôдъ, доки ажь таки самъ не вôдцуравъ ся свого народу и не вôдрѣкъ ся своеи святои вѣры та не пôйшовъ въ наймы до чужихъ людей. Той Наумовичь, коли ще бувъ въ Галичинѣ, вербувавъ заєдно людей до Россіи, хочь тѝ, котрѝ пôйшли туды, вôдтакъ того жалували. Ба, єго рôдный сынъ, що єсть докторомъ при зелѣзници въ Россіи, протививъ ся тôй роботѣ свого батька. Коли одного разу явивъ ся у него оденъ молодый чоловѣкъ, котрого Наумовичь пôславъ до него, сказавъ вôнъ єму: Я не знаю, що мому батькови такого, що вôнъ тутъ людей зъ Галичины насылає. Чи вôнъ думає, що тутъ вже всѣмъ такъ дуже добре? А всежь таки Наумовичь не покинувъ своеи давнои роботы. Коли перенѣсъ ся до Россіи, сидѣвъ тамъ якійсь часъ тихо, ажь ось взявъ ся знову до своеи давнои роботы, та зачинає намавляти людей зъ Галичины, щобы они переносили ся до Россіи на Кавказъ мѣжь Черкесôвъ. Вже вôдъ мая пише вôнъ въ тутешнôй москвофільскôй ґазетѣ „Галицкая Русь“ статьѣ, въ котрыхъ описує свою подорожь на Кавказъ и заохочує людей, щобы они туды выбирали ся. А пише вôнъ такъ зручно, щобы зъ однои стороны додати людемъ якъ найбôльше охоты покидати рôдный край, а зъ другои стороны, щобы знову не выглядало, що вôнъ ихъ намавляє. Вôнъ каже, що тамъ на Кавказѣ заложили десь єго земляки — хто такѝ, не знати — якусь кольонію та назвали єи „Наумовичѣ“. Тамъ „райска сторона“. Правда — каже о. Наумовичь — що въ тыхъ сторонахъ хорують люде на пропасницю, але то для того, що они поселюють ся близько моря; правда, що тамъ горы, але треба бôльше людей, щобы рубали лѣсы а земля тамъ сама

ЗА ХЛѢБОМЪ.

ПОВѢСТЬ

ГЕНРИКА СѢНКЕВИЧА.

(Дальше).

Тогды сей старый хлопъ клякъ на помостѣ, пôднѣсъ очи до неба и слезы двома потоками поплыли єму по зморщенôмъ лицю. Почувъ разъ на все, що ся дитина, то теперъ єго окомъ въ головѣ, душею въ єго душѣ и мовъ бы святощь надъ все люба.

Она не лише розбудила ся, але збудила ся рѣзка и здоровѣйша, якъ вчера. Чистый воздухъ пристани бувъ здоровѣйшій для неи, якъ затроєный воздухъ комнаты. Вертала справдѣ до житя, бо сѣвши на дошкахъ обôзвалась наразъ:

— Тату, я дуже ѣсти хочу.

— Пôди, доню, надъ воду, може тамъ що найде ся, — сказавъ старый.

Встала досыть скоро и пôшли. Але се очевидно якійсь вынятковый день мавъ бути въ дняхъ ихъ недолѣ, бо ледви уйшли кôлька крокôвъ, якъ недалеко на руштованю помежи двома бальками побачили хустку, а въ нѣй завиненый хлѣбъ, варену кукурузу и солене мясо. Се певно котрыйсь зъ робôтникôвъ, що працювавъ при *верфѣ*, сховавъ собѣ вчера на нинѣ частину свого снѣданя. Робôтники тамошнѝ мають такій звычай, але Лавро зъ Марисею толкували собѣ те ще простѣйше. Хто поклавъ сю поживу? По ихъ думцѣ сей, що памятає о кождôй цвѣтцѣ, птичцѣ, польнôмъ конику и муравли. Се Богъ!

Вôдмовили молитву, зъѣли, хочь небогато того було, и пôшли по надъ воду ажь до головныхъ докôвъ. Вступили въ нихъ новѝ силы. Дойшли до митничого будынку и скрутили пôдъ гору на Ватеръ-стре до Бродуей. Зъ вôдпочинками зôйшло имъ на тôмъ кôлька годинъ, бо дорога була далека. Часомъ сѣдали на дошкахъ, або на порожныхъ пакахъ корабельныхъ. Ишли, сами не знали пощо, але Марисі якось здавало ся, що конче треба ити до мѣста. По дорозѣ стрѣчали богато наладованыхъ возôвъ, якъ ѣхали зъ пристани. На Ватеръ-стре бувъ вже рухъ не малый. Брамы отвирались, а зъ нихъ выходили люде и ишли поспѣшно до щоденнои роботы. Въ однôй такôй брамѣ показавъ ся высокій, сивый и вусатый панъ зъ молодымъ хлопцемъ. Выйшовши глянувъ на нихъ и на ихъ одѣжь и рушивъ вусами. Задивъ вôдбивъ ся на єго лици, почавъ ще лѣпше приглядати ся имъ и усмѣхати ся.

Людске лице въ Новôмъ-Йорку, що до нихъ такъ приязно усмѣхало ся, то було диво, якійсь чары, що ихъ незмѣрно здивували.

Тымчасомъ сивый панъ зближивъ ся и спытавъ чисто по польски:

— А вы звôдки, люде?

Мовъ бы грôмъ въ нихъ ударивъ. Замѣсть вôдповѣсти, поблѣдъ хлопъ якъ стѣна и захитавъ ся на ногахъ, бо не вѣривъ нѣ своимъ ухамъ, нѣ своимъ очамъ. Марися отямилась перша и вôдповѣла:

— Зпôдъ Познаня, пане дѣдичу, зпôдъ Познаня!

— Що вы ту робите?

— Въ нуждѣ, въ голодѣ и въ тяжкôй недоли жієமо, дорогій пане.

Ту Мариси не стало голосу, а Лавро кинувъ ся до нôгъ пана, потôмъ почавъ цѣлувати полу єго сурдута и тримаючи єи, думавъ, що хиба кусень неба зловивъ.

Та-жь то панъ и то свôй. Вôнъ не дасть зъ голоду вмерти, вôнъ поратує; вôнъ не дасть пропасти.

Молодый хлопець, що бувъ зъ сивымъ паномъ, вытрѣщивъ очи, люде зачали сходити ся, отвирати роты и дивитись, якъ чоловѣкъ передъ чоловѣкомъ клячить и по ногахъ єго цѣлує. Въ Америцѣ се не видане. Але старый панъ почавъ на цѣкавыхъ людей гнѣвати ся.

вôдъ себе родить. Тамъ — каже вôнъ — есть въ однôмъ мѣсци 1400 а въ другôмъ 2000 десятинъ лѣса, за котрый жадають по 100 бубл за десятину. (Десятина мало що не два нашӣ морґи). Треба лишь лѣсъ вырубати и продати а земля прийшла бы дармо. А якӣ тамъ пасѣки. Наумовичь знайшовъ десь такӣ двѣ пасѣки, въ котрыхъ есть ажь 1100 пнѣвъ! Цѣкаво бы то бачити тӣ пасѣки. Въ кождôй есть очевидно по 550 пнѣвъ. У нась коли въ пасѣцѣ есть 50 пнѣвъ, то вже оденъ пасѣчникъ не може дати собѣ рады. Цѣкаво же кôлько тамъ пасѣчникôвъ увиває ся, коли пчолы стануть роити ся? Хиба що тамъ пчолы роять ся по указу, за чергою и самӣ такӣ лѣзуть до нового улия. Ба але бо тамъ и пчолы не такӣ якъ у насъ, они не кусають! А якій тамъ тютюнъ! Такій кольоністъ купить собѣ десятину за 40 до 50 рублѣвъ або дôстане еи таки даромъ и заразъ садить тютюнъ, та має зъ него 800 рублѣвъ доходу, значить ся въ двацятеро бôльше. Хиба то се рай. Мало ще недостає а тамъ знайдесь ще таке мѣсце де вже готовӣ рублѣ ростуть на деревахъ, лишь треба ихъ зрывати та ховати до кишенѣ!

Отъ такъ то представляє о. Наумовичь той рай галицкимъ Русинамъ и кличе вôдтакъ, але все таки нѣбы остерѣгаючи, до нихъ: „А вы, Галичане, не идите въ Бразилію! Сидите дома, терпите, а уже кому нужно ити, такъ не въ Бразилію. (Треба лишь догадатись, що въ Россію, на Кавказъ). Дасть Богъ, найдеть ся другоє мѣсточко и самому бѣднѣйшому отъ вась!...“ Мы спытаємо лишь, чому о. Наумовичь такъ пôзно вынайшовъ сей рай и тôлько лѣтъ пересидѣвъ въ Кієвѣ та коло него и бѣдувавъ, бо якъ знаємо не мавъ навѣть такои парафіи, якъ мавъ колись въ Галичинѣ. Коли вже въ Россіи такъ дуже добре, чомужь вôнъ ажь на старӣ лѣта мусить волочити ся свѣтами и шукати собѣ раю? Певно, що вôдъ коли вôнъ вôдрѣкъ ся своеи вѣры, вôдъ коли зрадивъ свôй народъ, то и совѣсть не дає єму спокою, и вôнъ мусить шибати собою, щобы бодай трохи приглушити въ собѣ голосъ совѣсти; але и то рѣчь певна, що не такъ тамъ добре, якъ вôнъ другимъ представляє. Томужь, люде, не слухайте нѣякихъ аґентôвъ а тымъ менше такихъ, що зрадили свôй народъ и свою вѣру; не покидайте рôднои землѣ и не идѣть въ чужій край, хочь бы вамъ тамъ и золотӣ горы обѣцювано. Не оденъ вже гôрко каявъ ся, що послухавъ рады несовѣстного аґента, бо стративъ и то що мавъ и не набувъ собѣ нѣчого лѣпшого. Не идѣть нѣ до Бразиліи, нѣ на Кавказъ. Хибажь про Черкесôвъ на Кавказѣ мало нарозповѣдають ся люде, якъ они ненавидять самыхъ Россіянъ? Чи для галицкихъ кольоністôвъ, що прийшлибъ имъ вôдбирати ихъ землю, були бы они лѣпшӣ? Най о. Наумовичь самъ шукає тамъ собѣ раю а вамъ най дасть спокôй и не морочить головы.

Справы краєвӣ.

(*Краєва комісія промыслова*) вôдбула дня 27 с. м. засѣдане пôдъ проводомъ краєвого маршалка кн. Санґушка, а участь взяли члены: Барановскій Болеславъ, Хшановскій Левъ, кн. Юрій Чарторыйскій, Федоровичь Володиславъ, Лясковскій Казимиръ, Михальскій Мих., Навратіль, Романовичь Тадей, Роттеръ, Щепановскій, дръ Вайґель, дръ Верещиньскій, Вербицкій Людвикъ, Захарієвичь, дръ Зґурскій, Зеленевскій Левъ, Зима. (Ґр. Володимиръ Дѣдушицкій и ректоръ Франке оправдали свою неприсутнôсть.)

1) Комісія приняла до вѣдомости справоздане члена Выдѣлу краєвого п. Хшановского зъ дѣяльности т. зв. комісіи адміністраційнои и комісійного бюра за часъ вôдъ 4 мая с. р. т. є. вôдъ послѣдного засѣданя. Въ дискусіи надъ справозданємъ пôднѣсъ п. Хшановскій потребу заложеня фаховои школы ковальства и слюсарства въ Тернополи, а директоръ Роттеръ заявивъ ся противъ уладженя артистичного вôддѣлу слюсарства въ Сьвіонтникахъ, почѣмъ оба внесеня придѣлено до справозданя секціи адміністраційнои. 2) П. Романовичь въ имени секціи адміністраційнои предложивъ комісіи прошене дотеперѣшного секретаря комісіи п. Меруновича, абы комісія увôльнила его вôдъ обовязкôвъ секретаря, задля браку часу для належного веденя секретарства. Комісія ухвалила выразити п. Меруновичеви подяку за старанну дотеперѣшну працю и покликати его до комісіи яко звыч. члена, а на его мѣсце заименувала одноголосно п. Старкеля секретаремъ комісіи вôдъ 1 вересня с. р. 3) Вôдтакъ вôдложено полагоджене справы рôчного справозданя комісіи для предложеня его краєвому Соймови до слѣдуючого засѣданя, бо Соймъ має зôбратись доперва въ грудни. 4) Принято до вѣдомости переговоры въ справѣ отвореня новыхъ доповняючихъ школъ промысловыхъ въ Бялôй, Кентахъ, Пôдґужу и Тернополи. Въ обохъ послѣдныхъ мѣстахъ отворять ся заведеня вже зъ вереснемъ с. р. Комісія ухвалила заявити ся противъ проєкту утвореня въ Тернополи загальнои школы промысловои зъ щоденною наукою, о що правительство запытувало комісію, а то на пôдставѣ справозданя ректора Франкого, котрого комісія въ тôй справѣ высылала ажь на мѣсце. 5) На внесене, въ имени секціи адміністраційнои, п. Вербицкого, ухвалено перенести фахову школу столярства и токарства въ Станіславовѣ до обширнѣйшого льокалю и доповнити инвентарь коштомъ около 1.000 зр. зъ краєвого фонду и предложити внесене до краєвого Выдѣлу, щобы именувавъ вôдъ 1 вересня фаховымъ учителемъ при тôй школѣ п. Стан. Меруновича, учителя столярства и токарства при выдѣловôй школѣ въ Сокали. 6) Въ справѣ заложеня першои въ краю фаховои школы суконництва въ Ракшавѣ, повѣта ланьцутского, ухвалено заложити еи при спôвудѣлѣ повѣт. Рады ланьцутскои и „Товариства торговлѣ шкôръ та выробу и продажи полотна и суконъ въ Ланьцутѣ“ а такожь при пôдмозѣ громады Ракшава. На адаптацію закупленыхъ пôдъ школу будынкôвъ, технічне уладжене и першӣ кошта удержаня заведеня ухвалено старати ся, о вставлене до краєвого буджету на р. 1892 квоты 13.000 зр. 7) Принято внесене секціи адміністр., щобы комісія заявила ся за субскрипцією квоты 50.000 зр. на акціи „Галицкого акційного Товариства торговельного“ зъ краєвого фонду промыслового, и щобы такимъ чиномъ промысловый фондъ ставъ ся спôвоснователемъ того пôдприємства. 8) Полагоджено поданя о позички зъ фонду промыслового и о стипендіи на цѣли науки промысловои. 9) Проф. Захарієвичь порушивъ справу невластивого поступованя податкового инспектора въ Хшановѣ, котрый понакладавъ податки заробковӣ на богато гончарѣвъ въ Альвернѣ, Порембѣ и ин. а котрӣ занимають ся гончарствомъ лише побôчно яко промысломъ домовымъ а не якъ заводовӣ рукодѣльники. 10) Дръ Роттеръ предложивъ два выпуски выдавництва комісіи п. з. Zabytki artystycznego przemysłu w Polsce -укладу проф. Славомира Одживодьского, и плянъ дальшихъ працъ въ тôй цѣли утвореного комітету въ Краковѣ. Внесене проф. Захарієвича и справоздане Роттера переказано до полагодженя комісіи адміністраційнôй.

Нещасте на зелѣзници коло Парижа.

Въ послѣдныхъ часахъ стали нещасливӣ пригоды на зелѣзницяхъ такъ часто повтаряти ся, що вже ажь страхъ збирає ѣздити зелѣзницями, а люде стали вже придумувати

— То не вашь *бізнесъ*[1]) — сказавъ до нихъ по анґлійски. — Идѣть до свого *бізнесу!*

Потôмъ до Лавра и Марисѣ:

— Годѣ на улици стояти. Ходѣть за мною!

Завѣвъ ихъ до найблизшого *бар-руму*.[2]) Тамъ въ окремôй комнатѣ замкнувъ ся зъ ними и зъ хлопцемъ. Они знову зачали падати ему до нôгъ, а вôнъ боронивъ ся и воркотѣвъ гнѣвно:

— Дайте спокôй! Та-жь мы зъ одныхъ сторôнъ, мы дѣти однои.... матери....

Ту очевидно дымъ зъ циґара, що куривъ, зачавъ его гризти въ очи, бо потеръ ихъ кулаками и спытавъ:

— Голоднӣ вы?

— Два днѣ нѣчого мы не ѣли, ажь нинѣ найшли дещо надъ водою.

— Вілємъ! — сказавъ до хлопця — кажи имъ дати ѣсти! — А потôмъ пытавъ дальше:

— Де мешкаєте?

— Нѣгде, ясный пане.

— Де вы спали?

— Надъ водою.

— Выгнали васъ зъ помешканя?

— Выгнали.

— Не маєте нѣчого, хиба що па собѣ?

— Не маємо.

— Грошей не маєте?

— Нѣ.

— Що-жь думаєте робити?

— Не знаємо.

Старый панъ пытавъ скоро и мовъ бы гнѣвно. Наразъ звернувъ ся до Марисѣ:

— Кôлько тобѣ лѣтъ, дѣвчино?

— Вôсѣмнайцять буде на Матери Божои.

— Вытерпѣла богато, що?

Не вôдповѣла нѣчого, лише покôрно схилила ся єму до нôгъ.

Старого пана зачавъ очевидно дымъ зновy гризти въ очи. Въ тôй самôй хвили принесли пиво и тепле мясо. Старый панъ казавъ имъ заразъ братись до ѣды, а коли вôдповѣли, що имъ не годить ся при нѣмъ ѣсти, назвавъ ихъ дурными. Але хочь гнѣвавъ ся, то таки здававъ ся имъ ангеломъ зъ неба.

Коли ѣли, то се очевидно радувало его дуже. Потôмъ казавъ собѣ оповѣсти, якъ ту приѣхали и чого. Отже Лавро оповѣвъ єму всьо и не затаѣвъ нѣчого, якъ передъ священикомъ на сповѣди. Вôнъ гнѣвавъ ся, сзаривъ на него, а коли дôйшло до того, якъ Лавро хотѣвъ топити Марисю, крикнувъ:

— Я бы зъ тебе шкôру здеръ!

Потôмъ звернувъ ся до Марисѣ:

— Ходи сюда, дѣвчино!

Она зближила ся, вôнъ обнявъ обома руками еи голову и поцѣлувавъ въ чоло. Потôмъ думавъ хвилину и сказавъ:

— Бѣды зазнали вы, але то добрый край, лише треба вмѣти собѣ раду дати.

Лавро вытрѣщивъ на него очи: той чесный и мудрый панъ называвъ Америку добрымъ краемъ!

— Такъ есть, нетяго — сказавъ панъ, завважавши задивъ Лавра, — то добрый край! Якъ я ту прибувъ, то не мавъ нѣчого, а теперъ маю кусень хлѣба. Але вамъ, хлопамъ, пильнувати поля, не по свѣтѣ волочити ся! Якъ вы всѣ выѣдете, то хто тамъ зôстане? Вы ту нѣкому не здались, приѣхати легко, а вернути тяжко.

Мовчавъ якійсь часъ, потôмъ додавъ, якъ бы самъ до себе:

— Сорокъ кôлька лѣтъ ту сиджу, то й о краю вже забувъ. Але туга часомъ бере, що? Вілємъ мусить тамъ поѣхати, най побачить, де его батьки жили... То мôй сынъ, — сказавъ, вказуючи на хлопця. Вілємъ! привезешь менѣ зъ дому жменю землѣ пôдъ голову до домовины.

(Дальше буде.)

---

[1]) Интересъ.

[2]) Гостинниця.

способы, якими бы можна забезпечитись вôдъ нихъ пôдчасъ ѣзды зелѣзницями. Ще свѣжо въ памяти страшне нещастє яке лучило ся въ Швайцаріи коло Менхштайнъ, де зелѣзный мôстъ на рѣцѣ заломивъ ся пôдъ поѣздôмъ и де погибло около сто людей а около двѣста было покалѣченыхъ, а вже було кôлька новыхъ нещасть не менше страшныхъ. Найновѣйше нещастє, яке приключило ся на стаціи въ Санъ-Манде коло Парижа, було може ще тымъ страшнѣйше, що тутъ сталась виною єго не лишь сама служба зелѣзнича, але що до катастрофы прилучивъ ся ще и огонь а навѣть тй, що поспѣшили нещаснымъ на ратунокъ, самй стались причиною ихъ смерти заливши ихъ водою такъ, що они вôдъ неи погибли.

Въ недѣлю по полудни вôдбувало ся посвященє церквей въ двохъ мѣсцевостяхъ коло Парижа и на то торжество выѣхало зъ Парижа богато людей, а що бувъ красный день то и богато выбралось бубо на прогульку. Вечеромъ вертали всѣ до мѣста. На стаціи Санъ-Манде задержавъ ся поѣздъ, що складавъ ся зъ 23 ваґонôвъ, бо тутъ всѣдали ще новй пасажиры. Всѣ були веселй, спѣвали и смѣяли ся. Дано знакъ до вôдъѣзду, але що натовпъ бувъ дуже великій поѣздъ ще стоявъ. Наразъ надъѣхавъ другій поѣздъ додатковый, що гнавъ не звычайно скоро якъ и всѣ поѣзды въ Франціи вôдъ часу, коли вынайдено паровй гальмы, котрыми въ однôй хвили можна поѣздъ застановити. Поѣздъ ѣхавъ такъ скоро, а пасажиры такъ були занятй шуканємъ собѣ мѣсць, що нѣхто не добачивъ грозячои небезпечности. Машина при надъѣзджаючôмъ поѣздѣ була на вôдворотъ причѣплена, такъ, що тендеръ (вôзъ що везе заразъ за льокомотивою вуглє и воду) бувъ на самôмъ передѣ. Тендеръ отже вдаривъ въ послѣдный вôзъ стоячого поѣзду, сей вдаривъ въ другій а той въ третій, а наконецъ выгнало льокомотиву на верхъ возôвъ. Роздавъ ся страшный крикъ. Наразъ почали розбитй ваґоны горѣти. Зъ огнища льокомотивы высыпавъ ся огонь на ваґоны, въ котрыхъ були резервоары ґазу и цѣла купа розбитыхъ ваґонôвъ а пôдъ ними и убитй та покалѣченй люде стали въ однôй хвили въ поломѣни. Тревало доброи пôвъ години закимъ наспѣла помôчь. Зъ недалекого форту наспѣло войско вôдтакъ сторожа пожарна. Насампередъ пригашено огонь и теперь взято ся добувати людей. Представивъ ся страшный видъ, якій трудно описати. Множество людей було убитыхъ. Одному чоловѣкови розплескало голову такъ, що зъ неи зробилась лишь одна маса.

Богато трупôвъ було такъ попаленыхъ, що ихъ не можна було розпôзнати. Зъ якоись женщины лежало тѣло спаленє на вуголь, лишь одна нога зъ панчогою лишилась зъ неи. Плачь и крикъ розлягавъ ся доокола. Люде млѣли зъ розпуки за погибшими. Якійсь мужчина шукавъ якъ божевôльный за своєю жѣнкою и знайшовъ єи майже зовсѣмъ розплескану и держачу ще на рукахъ мертву шестилѣтну дитину. Побачивши трупа, упавъ якъ неживый на землю. Якійсь Домінікъ Канъ стративъ въ катастрофѣ цѣлу родину, складаючу ся зъ шѣсть осôбъ. Одного помпієра убило колесо вôдъ льокомотивы на мѣсци. Загаломъ згинуло въ сѣй катастрофѣ 49 людей, зъ котрыхъ бôльша часть була такъ попалена, що ихъ не можна було розпôзнати; 120 осôбъ єсть бôльше або менше тяжко раненыхъ. Найбôльше покалѣчило людей въ ноги. Богато нещасливыхъ згинуло такожь въ тôй хвили, коли сторожа пожарна почала заливати огонь. Огонь заливано такою масою воды, що тй, що жили подушили ся вôдъ неи.

Доси не вислѣджено докладно кто завинивъ катастрофу, але здаєсь, що винуватй въ нещастю шефъ стаціи въ Манде и кондукторъ надъѣхавшого поѣзду. Безпосередною причиною катастрофы було то, що поѣздъ стоячій не вôдѣхавъ бувъ, хочь вже дано знакъ до вôдѣзду. Якійсь чоловѣкъ влѣзъ бувъ до ваґона другои клясы замѣсть до третои а кондукторъ ставъ зъ нимъ перечитись, до чого ще вмѣшавъ ся и шефъ стаціи, черезъ що поѣздъ о кôлька мінутъ опôзнивъ выѣздъ.

Переглядъ політичный.

Є. Вел. Цѣсарь выѣде межи 1 а 7-мымъ вересня на маневры до Шварценавъ въ Австріи долѣшнôй, вôдтакъ 9 вересня до Ґальґочь въ Угорщинѣ, де вôдбудуть ся маневры межи Надьи—Топольцанами а Тырнавою въ дняхъ 10, 11 и 12 вересня. Дня 13 вересня выѣде Є. Вел. до Надьи-Топольцаны въ гостину до Архикн. Кароля-Людвика а звôдтамъ на маневры до Быстрицѣ въ Семиградѣ.

Въ Петербурзѣ вôдбувъ ся коштомъ мѣста вечеромъ дня 29 великій пиръ на честь французкои ескадры а здвиги народу витали горячо французкихъ гостей. Въ пирѣ взяли участь міністры: вôйны, справъ внутрѣшныхъ и комунікаціи. Французкій амбасадоръ и адміралъ Жерве заняли мѣсце коло бурмістра. Въ призначеныхъ для комендантôвъ французкои ескадры мѣсцяхъ уставлено сѣмъ пугарѣвъ яко дарунки муніципальности. Французкій амбасадоръ пôднѣсъ тоастъ на честь царя, и крôмъ него тоастували такожь бурмістръ и адміралъ Жерве. Домы середъ Невы були пышно декорованй.

Дня 18 с. м. радили на надзвычайнôмъ зôбраню россійскй представителѣ міністерства фінансôвъ, справъ внутрѣшныхъ, державныхъ дôбръ и головнои интендантуры надъ справою сегорôчного неврожаю въ Россіи, — и показало ся, що мимо великихъ хибъ въ збôжу, дотеперѣшнй запасы разомъ изъ сегорôчною збôркою выстарчать на обсѣвъ та заосмотренє маґазинôвъ вôйсковыхъ такъ, що обôйде ся безъ заказу вывоженя збôжа за границю.

Новинки.

— **Именованя.** Ц. к. краєва Рада шкôльна именувала: Генрика Шпринца дѣйстнымъ учителемъ школы етатовои въ Бѣлôмъ; Тадѣя Ґарновского дѣйстнымъ учителемъ школы етатовои въ Волощи.

— **Вôдзначеня.** Ґр. Л. Стаженьскій, дотеперѣшный віцеконсуль въ Софіи одержавъ титулъ и характеръ консуля.

— **Є. Ексц. п. Міністеръ торговлѣ,** маркизъ Бакегемъ прибувъ въ четверъ рано зъ Черновець до Львова. На дворци повитали п. Міністра: Є. Ексц. Намѣстникъ ґр. Бадені, віцепрезидентъ Намѣстництва п. Лідль, директоръ почтъ и телеґрафôвъ сов. Двору Шіффнеръ, и сов. поліціи Бляймъ. О годинѣ 10 передъ полуднемъ представились Є. Ексцеленціи начальники властей, президентъ мѣста Львова зъ делеґаціею Рады мѣскои, а вконци палаты: торговельна и промыслова. О год. 11 звидѣвъ п. міністеръ будынокъ почтовый и державнои зелѣзницѣ, о годинѣ $12^1/_2$ въ пулудне вôдбулось снѣданє у п. Маршалка краєвого, кн. Санґушка, на котре запрошено 20 осôбъ. О годинѣ $2^1/_2$ зполудня вôдъѣхавъ п. Міністеръ зô Львова поспѣшнымъ краковскимъ поѣздомъ.

— **Громадска рада въ Городку,** по пôвторарôчнôй провізоріи, уконституовала ся дня 29 с. м., выбравши на бурмістра п. Василя Дмоховского, на заступника Б. Томкевича, а на асесорôвъ Томашевского, Фалькевича и Вольмана. По выборѣ ухвалили одноголосно подякувати правительственному комісареви баронови Е. Бруницкому за управу громадскими дѣлами черезъ пôвтора року, въ котрôмъ то часѣ доходы зъ громадского маєтку подвôйно збôльшились мимо знатныхъ выдаткôвъ на рôжнй улѣпшеня та упорядкованя мѣста.

— **Огнѣ.** Въ ночи зъ недѣлѣ на понедѣлокъ згорѣла въ Перемышли вже трета зъ черги цегольня Шварца, черезъ хибну будову печи та даху на цегольни. — Дня 22 с. м. выбухнувъ огонь въ однôй стодолѣ въ Дмитровичахъ повѣта Мостиского, вôдъ чого займилось и погорѣло 8 селяньскихъ загородъ, зъ котрыхъ були лишь чотири асекурованй. Шкоду обчисляють на 5.000 зр. Огонь займивъ ся мабуть вôдъ того, що паробокъ, котрый молотивъ въ стодолѣ, кинувъ папѣросъ въ солому. Сторожа огнева зъ Судовои вишнѣ зльокалізувала огонь. — Дня 26 с. м. згорѣла въ Купчинцяхъ стайня Теклѣ Демкôвъ. Що огонь дальше не розширивъ ся треба завдячити мѣсцевôй сторожи, „Соколамъ“, котрй въ силѣ 38 людей зльокалізували огонь. При гашеню найбôльше вôдзначились: Федь Косарь, Романъ Орищакъ, Илько Гречаникъ, Андрухъ Божемскій, Ивась Пытелъ и Стефанъ Чорнѣй.

— **Зъ четвертого поверха** скочила оногды въ однôмъ готели вѣденьскôмъ, Марта Доманьска, котра прибула тамъ зъ якимсь Иполитомъ Олівою-Добровольскимъ. Посварившись зъ нимъ постановила она вôдобрати собѣ житє и кинулась зъ четвертого поверха на улицю та въ кôлька годинъ умерла. Въ полишенôмъ листѣ каже, що вôдобрала собѣ житє изъ зависти.

— **Въ Лавриковѣ,** повѣта равского, вôдбувъ ся дня 9 с. м. испытъ шкôльный. Дѣтей точно учащаючихъ до школы було 67. — Саля шкôльна була красно вѣнцями та зѣлємъ пристроєна. Дѣти всѣ дуже хорошо вôдповѣдали, спѣвали и деклямували. По испытѣ, по розданыхъ нагородахъ та подаркахъ, оденъ зъ ученикôвъ 3-ои клясы выголосивъ въ имени цѣлои школы прекрасну подяку предсѣдателеви мѣсцевои Рады шкôльнои п. Альфредови Щербицкому, а п. Щербицкій бувъ такъ дуже результатомъ вдоволеный, що запросивъ всѣхъ 67 дѣтей и учителя до себе до двора въ гостину. Прекрасный то бувъ видъ походу дѣтворы шкôльнои идучои по испытѣ зъ хоругвами, шпадами, обручами та вѣнцями и спѣваючои пѣснѣ въ тактъ до походу. Прийшовши на мѣсце вôдспѣвали кôлька пѣсень и почали пôдъ проводомъ учителя бавитись въ прерôзнй гри ґімнастичнй. Тутъ въ скорѣ повыношено столы и заставлено рôзными стравами, и такъ угощено дѣтей, а докотрй достали и грошевй датки вôдъ п. предсѣдателя. Погостившись дѣти вôдспѣвали на подяку п. предсѣдателеви „многая лѣта“ и розôйшлись домôвъ. При тôй цѣлôй гостинѣ були такожь оба начальники громадъ зъ Окопôвъ и Лаврикова, котрй въ имени своихъ громадъ складають симъ Вп. п. Альфреду Щербицкому прилюдну подяку. Андрѣй Малдрикъ, начальникъ громады Лаврикова. Александеръ Щербицкій начальникъ громады Окопôвъ.

— **Голубинна почта** робила въ недѣлю зъ Кракова до Вѣдня пробу. Сеся лінія почтова найдовша и найтруднѣйша, тому вôдзначують єи великими нагородами. Дня 12 липня прислали зъ Вѣдня до Кракова 51 голубôвъ, котрй були призначенй до почтового лету. По 14 дняхъ выпустили въ Краковѣ голубôвъ на волю, и хочь погода не сприяла, вѣтеръ дувъ въ противнôмъ напрямѣ, — по 7-ми годиннôй подорожи прибувъ першій голубъ до Вѣдня, а за нимъ заразъ и другй.

— **Ватажко турецкихъ розбôйникôвъ,** що напали були на зелѣзницю коло Черкескеи, о чôмъ мы своего часу обширно писали, єсть вже мабуть въ рукахъ турецкихъ властей. Зъ Константинополя доносять именно, що турецке войско выслѣдило єго на азійскôмъ боцѣ Босфору и тамъ єго такъ обступило, що вôнъ вже не втече.

Штука, наука и література.

— **Дзвôнокъ,** письмо илюстроване для дѣтей и молодежи, число 14 мѣстить въ собѣ: Вѣтрогонъ, оповѣданє Ивана Нечуя-Левицкого (конець); — Вишенки, поезія Лесѣ Украинки; — Пінґвінъ, зъ истории природы (зъ илюстраціею); — Пригоды Донъ Кіхота, зъ испаньскои повѣсти переробивъ Миронъ (дальше; до того вôдповѣдна илюстрація); — Записки школяра, за Амічісомъ переказує Шумило; — Всячина; — Розвязки задачь и т. ин.; — Загадка дѣдуся Кенира.

ТЕЛЕГРАМЫ.

Будапештъ 31 липня. Президентъ міністрôвъ розговорювавъ вчера зъ проводирами опозиціи и старавъ ся ихъ наклонити до залишеня обструкціи. Міністеръ заявивъ, що коли першій роздѣлъ предложеня о адміністраціи буде передискутованый, то дальша дебата буде вôдложена ажь до осени. Опозиція мабуть рѣшила держатись и дальше своєи тактики.

Парижь 31 липня. Страйкъ вôзникôвъ трамваєвыхъ въ Тулюзѣ ставъ небезпечный. Прийшло вже до бійки зъ поліціею и войскомъ. Комісаря поліціи побито а кôлька кіоскôвъ пôдпалено.

Петербургъ 31 липня. Пôдчасъ пира въ ратуши було уставлене погрудє Карнота. Коли царь пôднѣсъ тоастъ въ честь Карнота заграла музика марсиліянку.

Москва 31 липня. Приѣхавъ тутъ король сербскій и замешкавъ въ Кремли.

Вôдвѣчательный редакторъ: Адамъ Креховецкій.

Зъ друкарнѣ В. Лозиньского, пôдъ зарядомъ В. И. Вебера.